

Nr 114.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen m. m.; given Stockholms slott den 13 mars 1953.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen ministern för utrikes ärendena hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Östen Undén.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I förevarande proposition hemställas, att riksdagen måtte under statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1953/54 anvisa dels ett investeringsanslag av 100 000 kronor till inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen, dels ock särskilda investeringsanslag till bestridande av kostnaderna för nybyggnadsföretag i Oslo och Paris till ett sammanlagt belopp av 2 200 000 kronor.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, LINDELL, NORDENSTAM.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med cheferna för finans- och kommunikationsdepartementen följande.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag (bil. 24) anmäldes, att en utredning angående medelsbehovet för inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen för nästa budgetår bedrevs i samråd med byggnadsstyrelsen. Ifrågavarande anslag upptogs med hänsyn därtill i propositionen endast med ett beräknat belopp. Sedan de aktuella byggnadsfrågorna numera kan närmare överblickas, anhåller jag att ånyo få anmäla denna anslagsfråga. I samband därmed torde även vissa särskilda fastighetsärenden, i vilka medelsbehovet icke avses skola täckas genom anlåtande av nämnda anslag utan vilka ansetts böra i vanlig ordning underställas riksdagens prövning, få upptagas till behandling.

[1] 1. Inköp, uppförande och istandsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.

Kungl. Maj:t föreslog i propositionen 1952: 152 riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att under iakttagande av de riktlinjer, för vilka redogjorts i propositionen, inköpa och försälja fastigheter för utrikesrepresentationen, dels till nu ifrågavarande ändamål för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor, dels ock medgiva, att engångskostnader för förvärv av hyres-, arrende- och bostadsrätter finge till ett beräknat sammanlagt belopp av 750 000 kronor, i de fall som angivits i nämnda proposition, bestridas från den i staten för statens allmänna fastighetsfond under anslagsposten hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden förslagsvis uppförda delposten för beskickningsfastigheternas delfond. En redogörelse för aktuella frågor beträffande kansli-lokaler, fria tjänstebostäder och personalbostäder lämnades därvid. I propositionen framhölls dock, att även andra behov än de sålunda redovisade skulle kunna uppstå inom de närmaste åren men att å andra sidan förutsätt-

ningar torde saknas för ett snabbt genomförande av samtliga berörda planer. Strävandena ansågs därför böra i första hand inriktas på att lösa de mest angelägna lokalfrågorna. Vidare förutsattes, att Kungl. Maj:t skulle årligen för riksdagen anmäla, vilka åtgärder som vidtagits under det sistförflutna budgetåret.

Statsutskottet framhöll i sitt utlåtande i ärendet (nr 106) bland annat, att bemyndigandet torde kunna begränsas till sådana fall, då ett inhämtande av riksdagens beslut skulle, med hänsyn till tidsutdräkt eller eljest, hindra en fördelaktig uppgörelse eller vålla onödig kostnadsökning. Riksdagen (skr. 109) bemyndigade Kungl. Maj:t att under iakttagande av de i ifrågavarande statsrådsprotokoll samt av utskottet angivna riktlinjerna inköpa och försälja fastigheter för utrikesrepresentationen, anvisade det äskade investeringsanslaget av 3 000 000 kronor samt medgav, att engångskostnader för förvärv av hyres-, arrende- och bostadsrätter finge i de fall och i den omfattning, som i berörda statsrådsprotokoll och av utskottet angivits, bestridas på föreslaget sätt.

Vissa åtgärder har redan kunnat vidtagas inom ramen för den plan för anskaffning av fastigheter m. m., som framlagts i propositionen 1952:152. För uppförandet av den nya konsulatsfastigheten i *Hamburg* har sålunda erforderlig spärmarksvaluta inköpts, ritningar iordningställt och åtgärder för infordrande av anbud vidtagits. Byggnadsarbetena beräknas kunna påbörjas under innevarande vår. I *Oslo* har vidare en tomt inköpts. Syftet därmed är i första hand att genom uppförande av en lämplig byggnad ernå en tillfredsställande lösning av bostadsfrågan för vissa tjänstemän vid beskickningen samt dessutom att senare tillskapa lämpligare kanslilokaler för beskickningen än de nuvarande. Dessutom har i *Paris* en tomt förvärvats, å vilken en fastighet inrymmande bostäder för tjänstemän vid beskickningen avses skola uppföras. Till frågan om anvisande av medel för själva byggnadsföretagen i *Oslo* och *Paris* återkommer jag i det följande. Det förvärv av fastigheter i *London*, som ansågs lämpligt för att lösa lokalfrågan för generalkonsulatets kansli samt bostadsfrågan för vissa tjänstemän vid beskickningen och generalkonsulatet har däremot icke kunnat genomföras. Oförutsedda svårigheter, såsom kostnadsökningar m. m., har nämligen sedermera uppkommit. Andra möjligheter att nå en lösning undersöks därför för närvarande.

Övriga i planen upptagna fastighetsfrågor är föremål för fortsatt utredning. Bemyndigandet att förvärva vissa hyres-, arrende- och bostadsrätter har hittills icke ansetts böra utnyttjas.

Under den tid, som förflutit, sedan propositionen 1952:152 förelades riksdagen, har följande frågor uppkommit.

Antwerpen. De lokaler, som för närvarande förhyrs såsom bostad åt konsuln i Antwerpen, är ur flera synpunkter otillfredsställande. Hyreskostnaderna är vidare höga. I anledning härav undersöks för närvarande möjligheterna att förvärva en tomt, å vilken en bostadsfastighet skulle kunna uppföras.

Dublin. Lokalfrågan för beskickningens kansli och för beskickningsche-

fens bostad är för närvarande icke ordnad på ett tillfredsställande sätt. Därest icke en lösning kan åvägabringas genom ombyggnad av den nuvarande fastigheten, är avsikten att söka förvärva lämplig tomt för uppförande av en nybyggnad.

Istanbul. Ett flertal planer har dryftats angående det lämpligaste sättet att disponera över den fastighet, där den svenska beskickningen var inrymd under den tid turkiska regeringen hade sitt säte i Istanbul. Försäljning var till en början den åtgärd, som närmast föreföll lämplig. Utvecklingen på fastighetsmarknaden ansågs emellertid sedermera icke erbjuda möjligheter till en förmånlig avyttring. Ett förslag att grunda ett sverigehus och inrätta ett sjömanshem har av olika skäl tills vidare icke kunnat genomföras. Därefter har utretts, att föreliggande behov av lokaler för beskickningen i Ankara — vilken under en viss tid av året delvis är förlagd till Istanbul — samt för det olönade generalkonsulatet i Istanbul kan till rimlig kostnad fyllas genom omdisponering och begränsad iståndsättning av huvudbyggnaden.

Genomförandet av ett fastighetsprogram av nu angivet slag, enligt vilket utgifterna på sätt närmare utvecklats i propositionen 1952:152 skulle bestridas från ifrågavarande anslag utan att ärendena i sedvanlig ordning varit underställda riksdagen, kan, såsom i propositionen framhölls, icke baseras på en kostnadskalkyl i vanlig mening, avseende vissa konkreta förslag. Medelsanvisningen torde i stället få grundas på allmänna statsfinansiella bedömanden under beaktande av att tillräckliga medel för ändamålet ställs till Kungl. Maj:ts förfogande. I betraktande härav samt med hänsyn till att en behållning av omkring 1 000 000 kronor för närvarande finnes å det av 1952 års riksdag anvisade anslaget, anser jag äskandet för nästa budgetår kunna begränsas till att avse ett belopp av 100 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1953/54 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

[2] 2. Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo. I propositionen 1952:152 anmäldes, att stora svårigheter råder för utländska beskickningstjänstemän i Oslo att till överkomliga priser förvärva lämpliga bostäder. Förslag hade därför bland annat framlagts att för svensk räkning inköpa en fastighet, avsedd att bereda bostäder åt ett antal beskickningstjänstemän. För beskickningens kansli förhyres för närvarande lokaler i en bostadsfastighet. Dessa är emellertid numera ur flera synpunkter icke lämpliga för sitt ändamål.

En tomt har, såsom anmälts i det föregående, förvärvats i Oslo. Den är centralt belägen vid Nobels gate och omfattar 2 116 m². Såväl en fastighet med bostäder för samtliga tjänstemän vid beskickningen som en kanslibyggnad kan rymmas å tomten. Mest angeläget är för närvarande, att en bostads-

byggnad uppföres. Kostnaderna härför har uppskattats till omkring 600 000 kronor.

Byggnadsföretagets genomförande har tillstyrkts av byggnadsstyrelsen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo* för budgetåret 1953/54 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

[3] 3. **Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Paris.** I propositionen 1952: 152 framhölls bland annat, att det under senare år alltmer försämrade läget å hyresmarknaden i Paris medfört betydande svårigheter för nytillträdande tjänstemän vid därvarande beskickning att finna lämpliga bostäder till överkomliga hyror. Ett förvärv av lämplig fastighet, i vilken lägenheter skulle kunna uthyras till beskickningspersonal, vore den lösning, som främst borde ifrågakomma. Beskickningens samtliga lokalproblem ansågs dock härvid böra upptagas till behandling i ett sammanhang. Fortsatta utredningar har emellertid visat, att stora svårigheter föreligger att på en gång ordna hela denna fråga efter linjer, som är ur ekonomisk synpunkt godtagbara. Det enda sättet att lösa personalens bostadsfråga till rimliga kostnader har vidare visat sig vara att inköpa en tomt, på vilken en från beskickningsfastigheterna helt avskild bostadsbyggnad skulle uppföras. I anledning härav har en tomt inköpts. Den är belägen i Neuilly och tillräckligt stor för att en byggnad med bostäder åt praktiskt taget hela personalen skall kunna rymmas å densamma. Nybyggnadskostnaderna har beräknats till omkring 1 600 000 kronor. Med hänsyn till att läget på hyresmarknaden i Paris förefaller komma att skärpas alltmer och därvarande tjänstemän sålunda torde få allt större svårigheter, bör bostäderna byggas snarast möjligt. I betraktande av den sannolika utvecklingen på längre sikt på nämnda hyresmarknad torde vidare fastighetens uppförande komma att medföra ekonomiska fördelar för statsverket.

Byggnadsstyrelsen har tillstyrkt, att ifrågavarande byggnadsföretag kommer till stånd.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Paris* för budgetåret 1953/54 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 1 600 000 kronor.

Ytterligare upplysningar ägnade att belysa de framlagda frågorna torde få tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

Vad ministern för utrikes ärenden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

L. Kellberg.